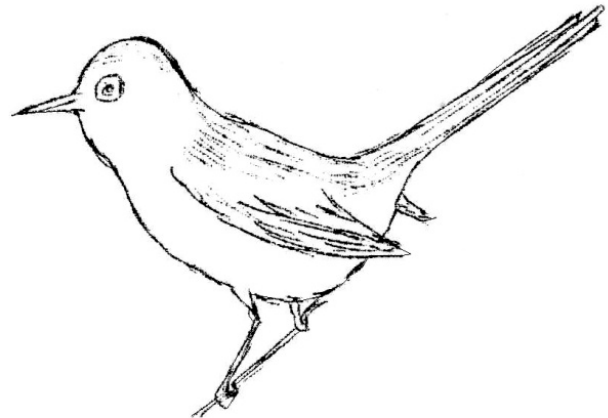

EEN NOORDWIJKSE VOGELAAR IN SPANJE

Toen mijn schoonzoon, die arts in Haarlem is, mij vertelde dat hij van 20 september tot 18 oktober naar Spanje ging om een groep mindervalide bejaarden medisch te begeleiden en er een mogelijkheid was, dat ik mee kon, had ik er eerst niets geen zin in. Ik zou eerst nog 14 dagen naar Vlieland gaan en als je dan terug komt uit dat vogelparadijs, om dan naar zo'n heet land als Spanje te gaan, nee daar voelde ik niets voor. Daarbij kwam nog dat ik de daar gevoerde politiek helemaal niet kon waarderen. Na lang overwegen en nadat mijn dochter vertelde dat de Middellandse Zee vanuit het hotel te zien was, zodat de hitte wel mee zou vallen, besloot ik toch maar om mee te gaan.

Ons hotel "liga son nombre" wat Spaans is voor "bond zonder naam" lag iets ten zuiden van de badplaats Cuballas aan de verkeersweg Barcelona-Tarragona en ongeveer 1 km. van de Middellandse Zee. Natuurlijk ging ik als rechtschepen Noordwijker de dag na aankomst eerst de kust verkennen. Dat was niet zo eenvoudig als je hier gewend bent, want wegen naar zee waren er niet. Eerst een drukke verkeersweg, dan een moeilijk begaanbare onkruidwildernis met hier en daar een wilde vijgenboom, dan een spoorlijn over wat uitkijken was want de treinen rijden erg snel en overwegen waren er niet, vervolgens een moeras met een soort schorrekruid en zeekraal. Door dit moeras liep een dijkje naar zee. Een eind langs strand lopen zoals in Noordwijk kan je niet, want de helling naar zee is bedekt met rolstenen.

In deze wildernis langs de zee was een rijk vogelleven. Het meest verrassende was, dat ik hier alle vogels uit Vlieland weer aantrof, zoals Rosse Grutto's, Bonte Strandlopers, een paar Kemphaantjes, veel Kleine Strandlopers, Kanoeten, Bontbekplevieren en wel een honderd Strandpleviertjes; maar ook aan het zuiden gebonden vogels zoals 2 Kleine Zilverreigers, Sardijnse Grasmus en de Brilgrasmus. De laatste twee zijn echt specifiek voor deze zeekraalvegetatie. Een soort rietzanger die je daar overal zag was de Waaierstaarrietzanger, een leuk nogal gestreept vogeltje met een afgeronde staart.

SARDIJNSE GRASMUS

Op de onkruidvlakte tegenover ons hotel veel Kuifleeuweriken en Tapuiten. Ook heb ik de Blonde Tapuit meermalen gezien, een paar zelfs nog in prachtkleed, wat een erg mooie vogel is.

Elke dag kwam hier een herder met een grote kudde schapen en geiten en dan wemelden het er van de Gele Kwikstaarten. Het leek wel of ze bij de kudde hoorden, want als de schapen weg waren, zag je er maar enkele. Jammer dat ze allemaal in winterkleed waren, zodat je niet kon zien welke ondersoort het was. Een vogel die nogal eens tussen de Gele Kwikstaarten zat was de Duinpieper, die daar lang niet zeldzaam is.

Het meest opvallende langs de kust was de enorme trek vooral van zwaluwen. Je kon niet naar de lucht kijken of je zag ze langs trekken. Zelfs 's avonds in de schemering zag je ze nog steeds voorbij vliegen. Hoofdzakelijk Boeren- en Huiszwaluwen en langs de zee Oeverzwaluwen. In het begin trokken ook Gierzwaluwen over en een paar troepen Alpengierzwaluwen. De laatste vielen op door hun grootte en vuilwitte onderkant. En dan Puttertjes; ongelofelijk wat een Puttertjes. Troepen van b.v. 60 tot 80 exemplaren waren geen zeldzaamheid. Het was wel de meest voorkomende vinkensoort. Gewone Vinken waren zeldzaam, wel Kneutjes en Groenlingen en een paar keer een troepje Rietgorzen.

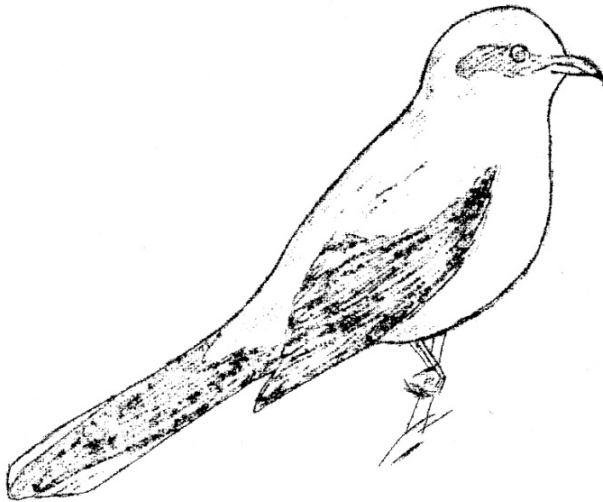
Over zee enorm veel Zwarte Sterns, enkele Visdieven en een keer een Grote Stern. Verder vaak Blauwe Reigers, eenmaal een troep van 42 exemplaren. Tweemaal een Drieteenmeeuw en eenmaal een juveniel Jan van Gent. Meeuwen heb ik niet zoveel gezien. Het meest nog de Zwartkopmeeuw (*Larus melanocephalus*) en Kleine Mantelmeeuwen. Kokmeeuwen en Zilvermeeuwen waren bepaald zeldzaam. De Zilvermeeuwen die ik gezien heb, waren alle van de geelpotige ondersoort *Larus argentatus michahellis*. Ze leken in vergelijking met de Kleine Mantelmeeuwen een flink stuk groter dan onze Zilvermeeuwen. Hier is het verschil in grootte niet zo veel, maar de Middellandse Zee Zilvermeeuw is een flink stuk forser. Ook de kleur van de vleugels leek me donkerder dan die van onze Noordzee Zilvermeeuwen. De poten hadden dezelfde chromaatgele kleur als die van de Kleine Mantelmeeuw.

Op zee heb ik vaak de Noordse Pijlstormvogel gezien en wel de Middellandse Zee vorm *Puffinus puffinus mauretanicus*. Overdag soms een enkeling die dan ver in zee over het water op de bekende pijlstormvogelmanier voorbij vlogen, maar in de schemering zag ik ook vaak troepjes foeragerende vogels vlak bij de kust en dan geven ze een heel andere indruk. Ze hebben dan echt dat vleermuisachtige van een Zwarte Stern, steeds met hangende poten naar het water duiken om iets van de oppervlakte op te nemen. Op het water zwemmen of duiken heb ik niet gezien.

Roofvogels heb ik maar weinig gezien. Een keer een Bruine Kiekendief, een keer een Buizerd die over ons hotel vloog en drie keer een Torenvlak. Een vloog over de zeekraalwildernis met een prooi in zijn poten, die hij al vliegend plukte. Aan de neerwarrelende gele veertjes kon ik zien dat het een Putterje was.

Langs de spoorlijn heb ik voor het eerst van mijn leven in het wild levende Raven gezien. Geweldig wat een mooie forse vogel is dat. Op een afstand kon ik als ze vlogen, ze al herkennen aan het wigvormige staarteinde. Ook de afhangende keelveren en de forse snavel waren goede kenmerken.

Andere vogels die ik hier gezien heb waren, driekeer een IJsvogel, waarvan er één ver over zee vloog. In het meertje bij het moeras vaak kleine troepjes Smienten, Wintertalingen en een paar Krakeenden. Een keer een Draaihals die op de rolsteenhelling vlak aan het water zat, en in de bomen van een camping een Steenuiltje dat ik elke dag als ik in de schemering naar het hotel ging, zag.

KLAPSTEKSTER

Achter het hotel waren met dichte naaldbossen begroeide berghellingen, waar het als de zon er op scheen ontzettend heet kon zijn. Het was een erg vogelarm gebied met wat Koolmezen en nogal eens Houtduiven.

Leuker was het langs de verkeersweg en in de omgeving van Cuballas waar veel boomgaarden waren en waar men wat aan akkerbouw deed.

Hier heb ik meermalen de Hop gezien en ook de Kleine Zwartkop, een heel mooi loodkleurig vogeltje met een gitzwart kopje een opvallend witte keel en als je hem dichtbij had een rood oog. Verder de Orpheus Grasmus, die direct herkenbaar was aan zijn witte ogen, die erg afstaken bij de zwarte kop.

Sommige dagen wemelden het hier van de Bonte en Grauwe Vliegenvangers en dan zag je in elke boom of struik Fitis, Tjiftjaf, Grasmussen en een keer een Spotvogel, die ik herkende aan delichte plek op de vleugels. Het valt niet mee om al die groen-grijze zangertjes uit elkaar te houden, vooral omdat ze geen geluid geven.

Mijn schoonzoon had voor een week een auto gehuurd en we zijn toen nogal eens het binnenland ingereden. Geweldig wat een mooie natuur daar. Je staat er gewoon machteloos te kijken naar die ontzettend mooie planten en bloemen op de rotsachtige berghellingen en dan voel je het gemis dat je geen botanicus bent, want je kent er niet een van.

Op een stuwmeer zwommen 3 Krakeenden, 1 Wilde Eend en 1 Wintertaling. Op de berghelling een vlekkerige vogel met een korte opvallend rode staart die ik voor een Rode Rotslijster in winterkleed hield. Ook de Blauwe Rotslijster hebben we gezien en boven een snelstromende beek een troep Roodstuitzwaluwen. We konden ze erg mooi zien, omdat we vanaf een rotsrichel boven op hen keken. Een vogel die daar in die ruige natuur wel erg op zijn plaats was, was de Klapekster. Het is een vogel die wij vaak gezien hebben en die al in de verte de aandacht op zich vestigde door zijn eksterachtig gesnater.

Spanje is voor de natuurliefhebber een erg mooi land en je kan er erg mooie dingen zien. Toch raad ik elke vogelliefhebber aan om daar niet in de maanden oktober, november of december heen te gaan, want dan is het jachtseizoen geopend en men schiet daar niet alleen op Fazanten, eenden en konijnen zoals hier, maar op alles wat beweegt en vliegt.

Joh.W. Moerkerk

WEERPROFETEN ONDER DE DIEREN

Toen in 1854 het KNMI werd opgericht, ging men een weersverwachting wetenschappelijk vaststellen. Rond 1920 begonnen de eerste uitzendingen van de radio en vanaf die tijd werd het weerbericht over het gehele land verspreid. Nu is het zelfs zo, dat we via de weerkaart op de televisie kunnen zien waar een depressie ligt, hoever een regenfront nog van ons land vandaan is, waar de trogvormige randstoring die ons windkracht 10 bracht heengetrokken is. Via de weersatellieten is het mogelijk geworden een weersverwachting op te stellen voor een aantal dagen.

Toch is er een tijd geweest, dat de boer of de visser het zonder weerbericht moest doen. Voor hen was een weerbericht uitermate belangrijk i.v.m. oogsten, zaaien, maaien, wel of geen regen, windkracht enz. Geen wonder dat de natuur om hen heen goed in de gaten werd gehouden en dat het gedrag van de dieren voor hen van grote betekenis was. De ervaring heeft dan ook voldoende geleerd, dat behalve windrichting, vorming der wolken en andere kentekens in de dampkring, menige verandering in de dieren- en plantenwereld, een verandering van het weer voorspelt.

Wij zijn wat dat betreft de natuur te veel ontgroeid, maar toch leek het me eens leuk deze kentekens eens op te zoeken. Die kentekens dus die vroeger aanleiding gaven tot een min of meer betrouwbaar weerbericht. Voor deze kentekens moet je wel oude literatuur opzoeken en ik vond daarover voldoende in "De Levende Natuur" 4e jaargang blz.32 uit het jaar 1899. (aprilnummer) 75 jaar geleden werd aan de volgende kentekens grote waarde gehecht voor de weersverwachting voor de eerstkomende 24 uur.

Het is bekend dat veel dieren hun doen en laten veranderen naarmate de weersgesteldheid zich wijzigt. Door middel van hun zeer gevoelige zintuigen kunnen zij reeds veranderingen in het weer bespeuren lang voordat de mens de verschijnselen in de dampkring bemerkt.

Ieder die een hond heeft, heeft zeker wel eens bemerkt dat er verandering in het weer op handen is, wanneer het dier plotseling lui en traag wordt en een onaangename geur verspreidt. Bijna altijd volgt er dan spoedig regen.

Evenzo staat er regenachtig en buiig weer voor de deur, wanneer de koeien en de rammen gedurig met de koppen tegen elkaar stoten en de schapen en geiten onrustig heen en weer lopen.